

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันคนไทยส่วนใหญ่ยอมรับว่าปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาที่สร้างความเสียหายให้แก่สังคมไทยอย่างมากมาในขณะนี้ ซึ่งจากรายงานทางสถิติ พบว่า คดียาเสพติดมีปริมาณมากกว่าคดีลักทรัพย์และคดีสารระเหย คือ เพิ่มเป็นร้อยละ 23.5 (มติชน, 2540 : 19) และที่เป็นปรากฏการณ์ใหม่คือ มีจำนวนผู้เข้ารับการรักษาจากหน่วยงานของรัฐที่อายุต่ำกว่า 25 ปี เพิ่มขึ้นทุกปี คือ ปี พ.ศ. 2536 มี 16,000 คน และเพิ่มสูงขึ้นถึง 7,000 กว่าคนในปี พ.ศ. 2538 โดยเฉพาะเด็กที่มีอายุ 15-19 ปี มีอัตราเพิ่มสูงที่สุด (มติชน, 2540 : 19) ซึ่งในบรรดา ยาเสพติดที่แพร่ระบาดอยู่ในประเทศไทยนั้น ยาบ้าหรือแอมเฟตามีนถือเป็นยาเสพติดที่แพร่ระบาดสูงที่สุด จนกลายเป็นปัญหาระดับชาติที่ทำให้คนไทยหวาดผวามีเมื่อยาบ้าเข้าไปสู่ทุกแห่งของประเทศ จนกระทั่งหนังสือพิมพ์บางฉบับพาดหัวข่าวว่า "ประเทศไทยเมื่อยาบ้า" (ผู้จัดการรายสัปดาห์, 2541 :1) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสถานการณ์ยานี้แพร่ระบาดไปทั่วประเทศแล้ว รายละเอียดดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ตารางแสดงข้อมูลสถิติคดียาเสพติดปี พ.ศ. 2532-เมษายน 2542

ปี พ.ศ.	คดียาเสพติดทั้งหมด	เป็นคดียาบ้า	อัตราการเพิ่มคดียาบ้า
2532	63,250	921	-
2533	59,974	2,218	1,297
2534	79,291	3,993	1,775
2535	86,603	5,952	1,959
2356	102,137	8,633	2,681
2537	120,063	12,606	3,973
2538	122,399	17,650	5,044
2539	151,404	52,073	34,423
2540	156,542	78,170	26,097
2541	180,809	121,517	43,347
เม.ย.2542	42,972	30,115	-

ที่มา : กองนิติการและพิสูจน์หลักฐาน สำนักงาน ป.ป.ส.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 ตารางแสดงสถิติการจับกุมคดียาบ้าจำแนกตามภาคต่างๆ ปี พ.ศ. 2535 ถึงปี พ.ศ. 2539

ภาค	พ.ศ. 2535	พ.ศ. 2536	พ.ศ. 2537	พ.ศ. 2538	พ.ศ. 2539
กรุงเทพ	181	390	731	1,659	2,341
ภาคเหนือ	1,110	1,344	2,077	3,239	5,172
ภาคใต้	139	480	513	645	469
ภาคกลาง	2,856	4,634	7,502	11,093	14,387
ภาคอีสาน	1,650	1,773	1,783	2,746	5,194
รวม	5,936	8,621	12,606	19,382	27,563

ที่มา : กองนิติการและพิสูจน์หลักฐาน สำนักงาน ป.ป.ส.

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การกระทำผิดในกรณีเกี่ยวกับยาเสพติดนั้นเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งยาเสพติดประเภทยาบ้าหรือ แอมเฟตามีนได้กลายเป็นปัญหาที่ใหญ่หลวง เพราะมีการแพร่ระบาดอย่างกว้างขวางเกือบทุกจังหวัด และร้ายแรงยิ่งกว่าเชื้อมะเร็ง (สยามรัฐ, 2540 : 19) และที่ร้ายแรงไปกว่านั้นคือ ยาบ้าได้ถูกลามจากผู้ใช้แรงงานหนักซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่ เข้าสู่กลุ่มวัยรุ่น เยาวชน นักเรียนและนักศึกษา ดังเช่นในรายงานการสัมมนาเรื่อง "เด็กและสตรีที่ถูกเหยียบย่ำ ภาวะที่รออยู่" ซึ่งจัดโดยศูนย์เครือข่ายเอเชียเน็ต สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (สยช.) และสำนักงานสำนักข่าวสารอเมริกัน ณ โรงแรมโซลทวิน ทาวเวอร์ เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2540 โดยนายปรีชา จำปารัตน์ (มติชน, 2540 : 1) เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ระบุว่า

"ขณะนี้คดียาเสพติดนำหน้าคดีลักทรัพย์และคดีสารระเหย และจากการเก็บข้อมูลภาวะของนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษา จำนวน 110,000 คน ปรากฏว่าเด็กและเยาวชนเหล่านี้ใช้ยาบ้าเกือบ 10,000 คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนโรงเรียนอาชีวะ

ส่วนเด็กประถมพบจำนวนไล่เลี่ยกับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ส่วนภาคที่มีการระบาดหนักที่สุด คือภาคกลาง ตามด้วยภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคใต้

และจากรายงานการวิจัยของสุรพล ปธานวนิช (2540 : 31) อาจารย์ประจำสาขาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระบุว่า "สัดส่วนผู้ช้ยาบ้าในกลุ่มอายุ 13-18 ปี สูงขึ้นโดยตลอด โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2535 และ พ.ศ. 2536 ซึ่งผู้ช้ยาบ้าในกลุ่มอายุ 13-18 ปี สูงถึงร้อยละ 14 และ 33 ของผู้เสพยาบ้าทั้งหมด นอกจากนี้กลุ่มผู้ป่วยที่ขอเข้ารับการบำบัดรักษายาบ้าส่วนใหญ่อยู่ในวัยเรียนทั้งสิ้น" รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตารางแสดงจำนวนผู้ป่วยที่ขอรับบริการบำบัดรักษายาบ้า ประจำปี 2539

เดือน ปี	ผู้เสพยาบ้ารวม	อาชีพนักเรียน	อาชีพอื่น
พฤษภาคม 2539	8	4	4
มิถุนายน 2539	14	7	7
กรกฎาคม 2539	33	27	6
สิงหาคม 2539	49	43	6
กันยายน 2539	53	38	15
รวม	157	119	68

ที่มา : รายงานการวิจัย สุรพล ปธานวนิช (2540 : 31)

นอกจากนี้จากรายงานสถิติของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ระบุว่า นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา พบว่ามีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้าเพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจน รายละเอียดดังตารางที่ 4

จากปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับยาเสพติดที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้สาธารณชนให้ความสนใจและมีความกังวลมากกว่าการกระทำผิดของผู้ใหญ่ โดยรัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของเยาวชนและได้กำหนดไว้ในนโยบายแห่งรัฐในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาเยาวชนแห่งชาติให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ รวมถึงทางด้านสติปัญญา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมเพื่อความมั่นคงของรัฐ เพราะเด็กและเยาวชน เป็นกำลังสำคัญของครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติเพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศให้สู่ความเจริญรุ่งเรืองต่อไป

อย่างไรก็ดี การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับยาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้า นั้นประกอบด้วยปัจจัยและสาเหตุหลายประการซึ่งมีความสลับซับซ้อน เช่นส่วนหนึ่งอาจเกิดจากสภาวะทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งส่งผลต่อลักษณะประจำตัวและสภาพความเป็นอยู่ของผู้กระทำผิด ซึ่งได้แก่การพัฒนาบุคลิกภาพ อุนิสัย ความเชื่อ เหตุจูงใจต่างๆ ที่ค่อยๆ ก่อตัวขึ้นในชีวิต ทำให้เด็กกระทำความผิดได้ ซึ่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน เช่น การทำร้ายร่างกาย การลักทรัพย์ การเล่นการพนัน การติดยาเสพติด และการค้ายาเสพติด เป็นต้น นับเป็นความผิดนั้น เช่นเดียวกับความผิดทางอาชญากรรม หรือความผิดทางอาญาโดยทั่วไป เพียงแต่สังคมมักจะมองว่า เด็กและเยาวชนผู้นั้นทำไปโดยไม่ตั้งใจหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และเห็นว่าสามารถเยียวยาแก้ไขให้เป็นคนดีได้ จึงควรได้รับการปฏิบัติแตกต่างไปจากอาชญากรทั่วไป และรัฐบาลได้มอบให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเหล่านี้อยู่ในความคุ้มครองและดูแลของ "ศาลเยาวชนและครอบครัว" และจัดให้มี "สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน" ควบคู่กันไป (พระราชบัญญัติจัดตั้งและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว, 2534)

เนื่องจากปัญหาเรื่อง การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้า ได้กลายเป็นปัญหาสำคัญที่ทวีความรุนแรงและน่าเป็นห่วงต่ออนาคตของชาติอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนิสิตบัณฑิตศึกษา ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา สาขาสังคมวิทยา (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม) และประกอบอาชีพเป็น

เจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนและมีหน้าที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าว จึงได้กำหนดปัญหาในการวิจัยครั้งนี้คือ “อะไรเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน เกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้าในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง”

1.2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน เกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้าในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางมีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้าของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง
2. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของเด็กและเยาวชนที่มีการกระทำผิดโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้าในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง
3. เพื่อเป็นแนวทางเสนอแนะวิธีแก้ไข และป้องกันปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้าในอนาคต

1.3. ขอบเขตในการวิจัย

เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาเฉพาะการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้าในข้อหาเสพยาบ้า ครอบครองยาบ้า ครอบครองเพื่อจำหน่าย และจำหน่ายยาบ้า โดยศึกษาเด็กและเยาวชนที่ศาลพิพากษาว่ามีความผิดและเข้ารับการดูแลในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางเท่านั้น

1.4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจถึงลักษณะของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้า
2. ทำให้เข้าใจถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้า
3. ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจถึงลักษณะของปัญหาต่างๆ อันเป็นปัจจัยที่นำมาสู่การกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้าของเด็กและเยาวชน
4. ทำให้ได้คำตอบและข้อคิดบางประการอันเกี่ยวข้องกับการนำทฤษฎีทางสังคมวิทยาและทางอาชญาวิทยา และทฤษฎีทางจิตวิทยา ไปศึกษาการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้าของเด็กและเยาวชนอันเกิดจากปัญหาครอบครัว
5. นำผลการวิจัยไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ไขและหามาตรการป้องกันปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในเรื่องยาเสพติดต่อไป